

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sementsku (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva, dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjižar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Magjari, Hrvatje in Judi.

Naši sosede in bratje Hrvati imajo z Magjari skupni državni zbor in skupno ministerstvo v Budimpešti za skupne zadeve ali potrebe. Doma v Zagrebu pa jim gospodari ban in deželni zbor, ki pa ima veliko več pravic, kakor na primer naš štajerski ali kranjski. Uradni jezik je povsod hrvatski, grbi ali „vapni“ so pa le za skupne urade n. pr. finančne, poštno itd. na Hrvatskem skupni t. j. ogerski združen s hrvatsko-slavonskim, to pa s hrvatskimi napisi. Tako so se pogodili Hrvatje z Magjari l. 1868. ter je ostalo celih 14 let.

Mnogo Hrvatov kmalu sprva ni bilo veselo ove nagodbe. Pripuščala jim je preveč upliva Magjarov na Hrvatsko. Da so imeli prav, to se kaže čedalje bolj. Magjari porabljajo nagodbo v to, da s časom Hrvate popolnem vklonijo magjarskim koristim in gospodstvu. Vzeli so Hrvatom že Medjimurje, Reko (Fiumo), vzrinoli magjarskega nadškofa, železnice le tiste in tako stavili, ki so Budimpešti v korist, Zagrebu, Varaždinu itd. pa na škodo. Državne stroške ženejo čedalje više, davki naraščajo in iztirjevanje dače je silovito, neusmiljeno. V okolici Krapinski je nedavno bilo samo jeden den 30 eksekucijonov. Čedalje več magjarskih uradnikov, grajščakov prijaja na Hrvatsko.

Sedaj pritisnejo Magjari še huje, prelomijo nagodbo in ukažejo dosedanje grbe zameniti z novimi, kateri kažejo magjarske napise. To je bilo Hrvatom preveč. Začeli so povsod, naj preje v Zagrebu, trgati in pometavati magjarske grbe. Kmalu zavre po vsej deželi, ves narod je razburjen in preganja vse, kar na Magjara spominja, zlasti prijatelje magjarske, magjarone, ki so to, kar naši nemškutarji: „Udri, udri in der Stadt — Magjaronu štrik za vrat“ pojejo in razbijajo, najhuje v Zagorji.

Štajerci smo nekdanj 80.000 zlatov plačali, da nam cesar ni puščal Judov v deželo. Nemški

liberalci in prijatelji Judov so pa nas spravili ob to predpravico. Vendar toliko sinov Izraelovih še ni privrelo k nam, kakor jih imajo na Ogerskem in Hrvatskem. Tukaj so našli novo objubljenno deželo. Vse trgovstvo, krčmarstvo in oderstvo (lihvarstvo) je v judovskih ali židovskih rokah, kar jim je nakopalo silno sovražstvo. Zato ni čuda, če sedaj čujemo, kako jih Magjari in Hrvatje preganjajo; to pa ne zavoljo vere, ampak le zavoljo čezmerne pohlepčnosti. Čeravno so Judje tam narodni, napadajo jih povsod. Kedar kde na Hrvatskem magjarske grbe pomečejo, magjarone pretepejo, zavikne kdo: „Hajd na žide“ in takoj se zavalijo ljudstvo v judovske štacune, krčme, hiše, da vse pokonča.

Magjarski minister Tisza je toraj slabo zadel, ko je ukazal magjarske napise izobešati in pometane zopet pribijati. Razdražil je Hrvate tako, da preganjajo njegove Magjare z Judi vred. Sedaj morajo naši vojaki na Hrvatsko, da vzdržijo red in mir.

Spomenica.

(Dalje.)

4. Žalibog, da nosimo sicer bremena nove dobe, a pravic še v dejanji in resnici malo ali nič ne uživamo. Še vedno se borimo kakor l. 1848 za dejansko enakopravnost. Tisti rod, ki je takrat borbo pričel, pada v grob, a sedanjí rod še vendar bje vedno isto vojsko, ter ni misliti, da bi kmalu bila povsod končana. L. 1848. prosilo je tedanje Slovensko društvo pri ministerstvu, naj uvede slovensko uradovanje in l. 1860. smo poslali ministru Schmerlingu velikansko peticijo, katero je podpisalo 20.000 Slovencev. V peticiji smo prosili, naj bi se v uradih tudi slovensko uradovalo in l. 1864. je cesar sam priznal enakopravnost slovensčine v uradih in šolah. Toda bilo je vse zastoj in zato so številni tabori isto zahtevali. Sedaj imamo Slovenci samo take državne in